

Innst. 376 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 85 S (2010–2011)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om utbygging og drift av Valemon

Til Stortinget

Sammendrag

Olje- og energidepartementet foreslår i proposisjonen å godkjenne plan for utbygging og drift av Valemon, gi tillatelse til anlegg og drift av gassrørledningen fra Valemon til tilknytningspunktet på den eksisterende Huldra-Heimdalrørledningen og å gi tillatelse til anlegg og drift av kondensatrørledningen fra Valemon til Kvitebjørn.

Utbyggingsplanene for gass- og kondensatfeltet Valemonfeltet med tilhørende rørledninger er fremmet av operatøren Statoil Petroleum AS (Statoil) på vegne av rettighetshaverne, som er Statoil (64,28 pst.), Petoro AS (30 pst.), Enterprise Oil Norge AS (3,23 pst.) og Total E&P Norge AS (2,5 pst.).

Valemon ligger i den nordlige delen av Nordsjøen om lag 10 kilometer vest for Kvitebjørn. Produksjonsstart er planlagt til 4. kvartal 2014. Operatørens anslag for utvinnbare reserver er 26,3 milliarder Sm³ gass, 4,9 millioner Sm³ stabilisert kondensat og 1,3 millioner tonn NGL. Samlet tilsvarer dette 206 millioner fat oljeekvivalenter. Det er stor usikkerhet knyttet til reserveanslaget.

Produksjonsplattformen vil ha anlegg for delvis prosessering av gassen. Rikgassen kan eksporteres via Heimdal til enten Storbritannia eller kontinentet. Kondensatet er planlagt sendt til Kvitebjørn og videre til Mongstad. Produsert vann vil injiseres i Utsiraformasjonen. Valemon vil ved normal drift være ubemannet og styres fra Kvitebjørn. Plattformen

vil være tilrettelagt for innfasing av andre funn i området.

Investeringene knyttet til Valemon er anslått til 19,6 mrd. kroner. Beregnet nåverdi etter skatt er på 3,4 mrd. 2010-kroner. Nåverdien av prosjektet er av operatøren anslått til 12,4 mrd. kroner før skatt. Dette er basert på en gassproduksjon på 10,5 MSm³/d og gir en internrente før skatt på 22 pst.

Det foreslås at rikgassen fra Valemon transporteres i et nytt rør som knyttes opp mot den eksisterende rørledningen fra Huldra til Heimdal. Produksjonskapasiteten på Valemon er høyere enn kapasiteten i dette røret. Gassco vil foreta en vurdering av transportløsning for volumene det ikke er plass til i rørledningen, og her vil også andre mulige transportløsninger for funn og prospekter i området utover Valemon inkluderes. Rettighetshaverne i Valemon bør søke avtaleløsninger med Heimdal og andre avtaleparter som gjør det mulig på sikt å inkludere basisvolumene for Valemon i en eventuell større områdeløsning.

Departementet viser til at eksport av rikgass til Heimdal vil bidra til forlenget drift av Heimdal, som gjør at den totale kapasiteten i gasstransportsystemet kan opprettholdes. Forlenget levetid på Heimdal legger til rette for forlenget drift av eksisterende felt samt innfasing av nye felt i området. Uten forpliktelser fra nye felt vil Heimdal trolig stenge ned i 2014. Dersom Heimdal ikke får en forlenget levetid, vil dette få konsekvenser for felt som i dag utnytter innretningene samt funn som vurderer Heimdal som tilknytningspunkt.

Departementet mener at den beste løsningen for gasstransport for Valemon er den valgte løsningen med tilknytning til Heimdal og transport videre gjennom det norske gasstransportsystemet.

Gassevakueringsløsningen fra Valemon til Heimdal inkluderer bruk av rørledningen fra Huldra til Heimdal. Konesjonstiden til denne rørledningen

utløper i april 2015. Departementet vil legge til rette for at Huldrarørledningen kan brukes av andre brukere enn Huldra, også etter konsesjonstidens utløp. Valemons bruk av rørledningen vil strekke seg utover konsesjonstiden for Huldra Unit. Departementet tar sikte på at Huldrarørledningen underlegges det regulerte adgangsregimet for gasstransport med myndighetsfastsatte tariffier og med Gassco som operatør.

Departementet har tidligere gitt uttrykk for at en vil vurdere om tredjepartsadgang til oljerør skal reguleres på en mer direkte måte enn i dag. En slik eventuell endring vil også kunne omfatte regulering av tredjepartsadgang i dette røret.

Departementet kan på et senere tidspunkt kreve opprettet et eget interessentskap for kondensatrørledningen, bestående av de samme rettighetshaverne som for Valemon.

Budsjettmessige konsekvenser for SDØE

Utbyggingen av Valemonfeltet vil ifølge informasjon fra operatøren medføre om lag 614 mill. kroner i investeringer og om lag 9,5 mill. kroner i kalkulatoriske renter for SDØE i inneværende år. Det er dekning for disse kostnadene i gjeldende budsjett, jf. Prop. 1 S (2010–2011) og Innst. 9 S (2010–2011), henholdsvis kap. 2440 post 30 og kap. 5440 post 24.5.

Konsekvensutredning

Det er gjennomført en konsekvensutredning for Valemon. Det er ikke ventet at utbygging og drift av Valemon vil ha negative konsekvenser av betydning for naturressurser og miljø. En oppsummering av merknadene fra høringsinstansene med kommentarer fra operatøren er gjengitt i vedlegg 1 i proposisjonen.

Det vises til at det i utbyggingsfasen av Valemon vil være utslipp til luft i forbindelse med bore- og brønnoperasjoner, marine operasjoner og transportvirksomhet. I driftsfasen vil ordinære utslipp til luft i hovedsak stamme fra utstyrstesting, fakling, kraftgenerering og kompresjon.

Produksjonen på Valemon vil i første fase kreve overføring av om lag 3,5 MW elektrisk kraft gjennom en kabel fra Kvitebjørn. Etter at Valemon har vært i drift i om lag fem år, vil det bli behov for installasjon av en kompressor på Valemon. Denne vil kreve om lag 11 MW kraft i tillegg til kraften som allerede overføres fra Kvitebjørn. Det planlegges derfor å installere en gassturbin på Valemon for å dekke dette kraftbehovet.

Det vil i den første fasen av produksjonen være marginale utslipp fra Kvitebjørn som følge av driften av Valemon. Etter installasjon av kompressoren vil maksimale årlige utslipp til luft for Valemon ligge på om lag 59 000 tonn CO₂, 93 tonn NO_x og 32,5 tonn VOC. Utslipp på Heimdal som følge av Valemon

oppgis å være mellom 87 000 til 91 000 tonn CO₂ pr. år.

Operatøren har vurdert ulike metoder for å forsyne Valemon med kraft fra land. Blant disse er kraft fra land direkte til Valemon, kraft fra land via Troll A, og kraft fra land via Kvitebjørn for forsyning av Valemon, Kvitebjørn og Visund. Tiltakskostnadene varierte fra ca. 3 000 til 24 000 kroner per tonn CO₂. Operatøren har derfor ikke anbefalt noen av disse løsningsene.

Operatøren har valgt en lukket fakkelløsning, hvor lekkasjer fra fakkelløsningene forventes å være små. Eventuelle lekkasjer vil bli kaldventilert, siden det ikke kan vises at gjenvinning av disse gir lavere CO₂-utslipp. Utslipp i forbindelse med produksjon vil være omfattet av kvotesystemet for klimagasser, og det vil betales CO₂-avgift som for andre utslipp fra petroleumssektoren.

I utbyggingsfasen vil det være utslipp til sjø i forbindelse med bore- og brønnoperasjoner og klargjøring av rørledninger. I driftsfasen vil det forekomme utslipp til sjø fra utslippskilder som returvann benyttet til kjøling, drenasjevann fra ikke-forurensede områder og sanitæravløpsvann. Disse utslippene vil være svært små. Returvann benyttet til kjøling kan inneholde spor av kobber og klor. Plattformen vil normalt være ubemannet slik at sanitæravløpsvann ikke utgjør en utslippskilde av betydning.

Utbyggingen av Valemon vil føre til aktivitet fra boreinnretninger og leggefartøy, og senere fra plattformen og rørledningene. Dette vil utgjøre et fysisk hinder for bunntråling, som er den viktigste fiskeriaktiviteten i området.

Innretningen og sikkerhetssonen utenfor vil kunne medføre ulemper på grunn av områdets viktighet for tråling, mens det mer stedsuavhengige pelagiske fisket etter sild og makrell sannsynligvis ikke vil bli påvirket.

Vilkår

Olje- og energidepartementet foreslår å godkjenne plan for utbygging og drift av Valemon, gi tillatelse til anlegg og drift av gassrørledningen fra Valemon til tilknytningspunktet på den eksisterende Huldra-Heimdalrørledningen og gi tillatelse til anlegg og drift av kondensatrørledningen fra Valemon til Kvitebjørn i samsvar med planene operatøren har fremlagt – og på følgende vilkår:

- Operatøren skal utrede om kraftoverføringssystemet mellom Kvitebjørn og Valemon fra oppstart av Valemon skal bygges med tilstrekkelig kapasitet til å dekke hele Valemons framtidige behov. En sammenligning av alternativer bør inkludere verdi av ulik bruk av vekt- og plassreserver på innretningene. Utredningen legges fram for myn-

dighetene i god tid før beslutning om valg av løsning skal tas, og senest innen tre måneder etter at PUD er godkjent.

- Løsningen som velges for overtrykksikring på Valemon og Heimdal skal bli gjort til gjenstand for en tredjepartsvurdering, og endelig løsning skal være i henhold til regelverkets krav.
- Rikgassrørledningen skal senest ved driftsstart innlemmes i Gassled.
- Statoil skal være operatør for rikgassrørledningen senest fram til innlemmelse i Gassled. Gassco AS vil overta fra dette tidspunkt.
- Statoil skal være operatør for kondensatrørledningen fra Valemon til Kvitebjørn. Departementet kan på et senere tidspunkt utpeke ny operatør for kondensatrørledningen.
- Departementet kan på et senere tidspunkt kreve opprettet et eget interessentskap for kondensatrørledningen.
- Tillatelsen til anlegg og drift av kondensatrørledningen fra Valemon til Kvitebjørn og rikgassrørledningen fra Valemon til tilknytningspunktet på Huldrarørledningen gjelder fram til 10. september 2031 som er i samsvar med konsekvensstiden på Valemon.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Marianne Marthinsen, Tor-Arne Strøm, Torstein Rudihagen og Eirin Sund, fra Fremskrittspartiet, Oskar J. Grimstad, Ketil Solvik-Olsen og Tor Sigbjørn Utsogn, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Aud Herbjørg Kvalvik, fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, og fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, støtter utbyggingsplanen for gass- og kondensatfeltet Valemonfeltet med tilhørende rørledninger, slik den er fremmet av operatøren Statoil Petroleum AS på vegne av rettighetshaverne.

Komiteen merker seg at investeringene knyttet til utbyggingen er anslått til 19,6 mrd. kroner, og at dette kan skape anslagsvis 30 000 årsverk i Norge i utbyggingsfasen. Komiteen forutsetter at operatøren i denne sammenhengen har fokus på lokale ringvirkninger. Komiteen merker seg videre at beregnet nåverdi etter skatt er på 3,4 mrd. kroner.

Komiteen merker seg at plattformen i første fase vil bli forsynt med kraft gjennom en kabel fra Kvitebjørn, men at det etter om lag fem år med drift vil være behov for å installere en gassturbin på Valemon. Komiteen mener det er viktig at det utredes

hvorvidt det vil være fornuftig å dimensjonere kraftoverføringssystemet, slik at det får tilstrekkelig kapasitet til å dekke hele Valemons fremtidige behov. Komiteen registrerer at operatøren har vurdert kraftforsyning fra land, men at dette alternativet ble forkastet på grunn av høye kostnader.

Komiteen har merket seg en potensiell konflikt mot fiskeriinteresser, spesielt i utbyggingsfasen, og vil understreke viktigheten av at operatøren etablerer en tett dialog med myndigheter og organisasjoner for å søke å minimalisere denne konflikten.

Komiteen er også opptatt av at løsningen som velges for overtrykksikring av innløpsarrangementet på Valemon, rørledningen til Heimdal, og innløpsarrangementet på Heimdal, skal bli gjort til gjenstand for en tredjepartsvurdering, og forutsetter at en endelig løsning skal være i henhold til regelverkets krav.

Komiteen legger til grunn at petroleumsaktiviteten skal skape ringvirkninger lokalt/regionalt. Valemon ligger utenfor Sogn og Fjordane, et fylke som i forhold til de store ressursene utenfor kysten så langt har fått relativt liten uttelling i form av sysselsetting og verdiskaping. Komiteen mener det derfor blant annet er viktig at drifts- og basemiljøet i Florø videreutvikles, og at kompetanse- og funksjonsbredde, herunder personelltransport, sikres. Dette vil være til gunst for regionen, men trolig også i forhold til de behov Statoil og etter hvert flere andre selskap har og er ventet å få i området.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil påpeke at Valemon har et driftkonsept med ubemannet innretning og integrerte operasjoner styrt fra Kvitebjørn. Disse medlemmer legger til grunn at petroleumsaktiviteten skal skape ringvirkninger lokalt og regionalt, så vel som nasjonalt. Disse medlemmer mener det er positivt at petroleumsressursene skaper aktivitet langs kysten, så vel som betydelige nasjonale inntekter.

Disse medlemmer viser for øvrig til Prop. 102 L (2010–2011) Endringer i petroleumsloven, som regjeringen Stoltenberg II la frem 15. april 2011. Der klargjøres rettighetshaveres rett til å foreta egne valg i forhold til hvordan de bygger opp og lokaliserer sin organisasjon.

Når det gjelder petroleumsloven § 10-2 nytt andre ledd viser disse medlemmer til at departementet skriver følgende:

«I henhold til annet punktum kan departementet i visse tilfelle også pålegge rettighetshaver å bruke bestemte baser utpekt av departementet. Hensynene bak regelen er de samme som i første ledd – nemlig god ressursforvaltning eller helse, miljø og sikkerhet. Bestemmelsen er følgelig ingen generell hjemmel for å pålegge rettighetshaver å bruke en base i Norge. Basens geografiske beliggenhet vil ikke kunne be-

grunne et eventuelt pålegg om at denne skal anvendes – det er kun hensynet til god ressursforvaltning eller til helse, miljø og sikkerhet som kan begrunne et slikt pålegg.

Denne bestemmelsen vil som hovedregel heller ikke kunne begrunne et pålegg om å bygge en helt ny base som alternativ til å benytte en eksisterende – dette vil rettighetshaver eventuelt måtte beslutte selv på kommersielt grunnlag.»

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen i Prop. 85 S (2010–2011) Utbygging og drift av Valemon, ikke har lagt noen føringer for lokalisering av kjøp av produkter og tjenester. Disse medlemmer peker samtidig på at det imidlertid ofte vil være naturlig og hensiktsmessig for en rettighetshaver å kjøpe produkter og tjenester i nærmiljøet i forhold til lokalisering av utbyggingen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det i den første fasen av produksjonen vil være marginale utslipp fra Kvitebjørn som følge av driften av Valemon. Etter installasjon av kompressoren vil maksimale årlige utslipp til luft for Valemon ligge på om lag 59 000 tonn CO₂, 93 tonn NO_x og 32,5 tonn VOC. Utslipp på Heimdal som følge av Valemon oppgis å være mellom 87 000 og 91 000 tonn CO₂ pr. år.

Dette medlem viser til klimaforliket hvor et bredt flertall på Stortinget vedtok å redusere de nasjonale utslippene av klimagasser med 15–17 mill. tonn CO₂-ekvivalenter innen 2020 i forhold til referansebanen slik den er presentert i nasjonalbudsjettet for 2007, når skog er inkludert. Dette medlem viser

til at økte utslipp av klimagasser som følge av Valemon-utbyggingen må kompenseres med reduserte utslipp av klimagasser et annet sted.

Dette medlem registrerer at operatøren har vurdert ulike metoder for å forsyne Valemon med kraft fra land. Blant disse er kraft fra land direkte til Valemon, kraft fra land via Troll A, og kraft fra land via Kvitebjørn for forsyning av Valemon, Kvitebjørn og Visund. Dette medlem viser til at tiltakskostnadene ifølge operatøren varierte fra ca. 3 000 kroner til 24 000 kroner pr. tonn CO₂, og at regjeringen på denne bakgrunn har valgt å gå for operatørens anbefalte kraftløsning.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slike

vedtak:

I

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet godkjenner plan for utbygging og drift av Valemon.

II

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet gir tillatelse til plan for anlegg og drift av rørdningene fra Valemon.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 31. mai 2011

Erling Sande

leder

Marianne Marthinsen

ordfører